

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Han klokkede i det.

En artikel der har været publiceret på Læsø Museumsforenings hjemmeside som måmedens historie.

Han klokkede i det.

Denne artikel omhandler en mand, Jens Sørensen, som sætter sig selv i en pinlig situation på Læsø i året 1725.

Hans handlinger stred imod den offentlige orden; men læs selv.

Jeg har valgt at bibeholde den oprindelige stave- og skrivemåde. Det kan synes svært at læse, men jeg håber at du vil bruge tiden på det, og samtidig få den oplevelse det er at læse en tekst som blev skrevet for snart 300 år siden..

Det originale dokumentets indledning ses herover

Dokumentet lyder:

Jens Johannesen Palludan Kongl. Mayts, Bierchefoged og Skrifuer Paa Læssøe, Christen Nielsen og Jens Nielsen Tuen.

Giør Vitterligt, At Aar 1725 Fredagen Dend 8de Juny, Paa for.te Ting for Rættten fremkom Mons. Jens Fallenkamp, Paa Sogne Præsten Ærværdige Hæderlig og Wellærde H.e. Niels Kierckemoes Vegne, og fremstillede 2de Kaldsmend, Lorens Rasmussen og Laurs Christensen Schreder, Som hiemlede Ved Æd Effter Louen Til i Dag at hafue stefned Effter en skrifftl. Memoriall saa Meldende:

Til venstre ses et maleri af Sognepræsten Niels Kierckemoe

Loulig 8te dages Kald og Varsel af Sogne Præsten H.e. Niels Kierckemoe, gifues Eder Jens Sørensen Boende udi Wester Sogen her Paa Læssøe, Her til Læssøe Biercketing at møde Fredagen dend 8de Juny førstkommende, for at gifue til kiende af huad Anledning Eller Aarsag i afgangne Anden Pinse Dag sist kom her til Byrums Kierke, Og Paa Efftermidagen Lenge Effter at Guds tieniste sammesteds Vare forretted tvende gange at Ringe med Klocken i Kiercken, som mand Pleier til guds tienistes forretningen, huilcke di hafuer at for Clare, Vinder (*vidner*) at Anhøre og Spørsmal att tilsuare.

Till samme tid og Tinng Stefnis Eder Samuel Christofersen, for att for Clare hurledes i bekom Kiercke Nøgelen, Huor med i skall hafue oplugt Kiercke Døren for Jens Sørensen, da hand 2^{den} Pintzedag sist Ringte med Klocken, og det for Vinder at Anhøre, spørsmal att tilsuare. Dernest til samme tid og ting stefnis Vindis Personer Anders Madsen og Maren Jensdatter som Var af Verendes, da Jens Sørensen og Samuel Christofersen 2^{den} Pintzedag nu sist af Vigte, gick hen till Byrums Kiercke Kloke att Ringe, og det alt samme for Eders sandhed Ved Æd att for Clare, Om huis i om den sag kand Verre Vidende, og til spørsmal at suare. Iligemaade til samme Tid og ting stefnis Ringeren Jacob Lydersen og hustrue udi huis Huus Byrums Kiercke Nøgel er betroued, for at giøre Ædelig for Claring om, hurledis samme Nøgell

Jens Sørensen og Samuel Christofersen 2^{den} Pintzedag sist af Vigte Lang tid Effter Kiercke tiennistens forretning skall Verre i hende kommen, og spørmaal att tilsuare.

Item til samme Tid og ting stefnis Olle Pedersen Gay, Laurs Pedersen i Lund og Jens Mathisen, for att giøre Deris Ædelig forclaring, Huorledes de forefandt Jens Sørensen, Da de 2^{den} Pintzedag sidstleden kom til Byrums Kierke, for at fremme huad Paa ferde Var, Da Klocken Paa saadan u-sedvanlig tid blev rørt, og det imod spørmaal att tilsuare, Huor Effter et Loumessig tings Vinde agter att Erhuerve.

Effter nu indførte og afhiemlede stefnemaall, Blef Jens Sørensen af Mons. Fallenkamp tilspurt, Om hand kand benegte, at hand io Anden Pintze Dag sist Ringte med Byrums Kiercke Klocke, Saa og huad Aarsag og Anledning hand kom her op den dag, som boede i et andet Sogen, Og burde Effter Louen Paa slig en Høytidelig dag at søge sin Egen Sogne Kiercke, og icke hengaae til en anden Kiercke, slig om u-sømmelig gierning Paa en Høytidelig dag at bedrifue. – Jens Sørensen Suarede, Att hand kunde icke Negte, Att hand io Anden Pintze Dag Ringte med Byrums Klocke, Mens icke i Nogen und Meening gjorde det, thi hand Viste icke bedre En at der skulle Verre Afftensang for Hals Sogens folck, Og hand Var icke gaaen her op den dag Paa anden For Retning, En for att gaae i guds huus, Men Hellers beretter Jens Sørensen at hand icke gjorde dett til Nogen guds bespottelse, Eller snart Viste En gang huad hand gjorde, Men den som Lugte Døren op for Ham, Hafde større skyld.

Dernest Blef Samuel Christofersen fremstilled, og tilspurt af Mons. Fallenkamp om hand oplugte Kierke Døren for Jens Sørensen. Og huor hand bekom Nøgelen, Eller huad der dref Ham der til? Huor til Samuel Christofersen suarede, Att hand kunde icke negte at hand io oplugte Kiercke Døren og Nøgelen lefuerte Laurs Bertelsen ham til Maren Jens Datters som og med dett samme bad ham gaae med Jens Sørensen og Lucke Kierke Døren op, Beretter att hand icke gjorde det i nogen Und tanke, Mens Var Beskiencked, huor ofuer hand blef forført til saadant at giøre. Og da han hafde lugt Døren op, gick hand strax bort igien. Mons Fallenkamp tilspurte hm, huor for hand saa drack sig druken Paa en Høytidelig dag, huor till hand suarede, At hand hafde gaade lang Vey fra Ebben og her op, og Var fastende og icke Vandt til andet at dricke en Vand, huor ofuer hand snart kunde blifue Beskiencked Een Par Potter øll.

Til højre ses Byrum kirke

af

Følger nu Vidnerne Nembl.:

Anders Madsen Vandt, At hand Var til Maren Jens Datters Anden Pintzedag, Og da saa hand at Laurs Bertelsen Lefuerte Samuel Christofersen Kiercke Nøgelen, Og bad ham gaae hen og Lucke Kiercke Døren op, huilcke Samuel og Lofuede, og gick saa med Jens Sørensen til Kiercken, Og Windet gick sin Vey. Og Viste icke Videre at Vinde i denne sag, huor Paa hand gjorde sin Æd Effter Louen.

Maren Jensdatter Vandt, Att hun saae att Jens Sørensen og Samuel Christofersen gick ud af hendes huus og til Kiercken at Ringe, Mens huor de fick Nøgelen, Eller huem der kom dem til saadant Viste hun icke, saa som hun Var icke i stuen dem tid, huor Paa hun gjorde sin Æd.

Jacob Lydersen og hustru Vandt, At 2^{den} Pintzedag Var de udgangen om Efftermidagen, og Slaged Laas for deris Dør, Men da de kom tilbage igien, Befandt de at stabelen Var udtagen af dørstolpen, saa som der Var en Hænglaas For Døren, og Døren stod Paa glut, og da saae de at Nøgelen Var

udtagen af Huused, Men huem der hafde taged den ud Viste de icke. Huor Paa Een huer for sig gjorde sin Æd Effter Louen saaledes at Vere.

Endnu frembstod Olle Pedersen Gay og Vandt Att forleden Anden Pintze Dag Effter Kercke tieniste for Retning, Var hand indgaaed til Niels Deigns Ved Kiercken, Og som hand da med flere sad der for Lang Vile Een times tid, hørte de att Klocken blef Ringed med, saa tenkte de, Att der Var Nogen Død som de Ringed for, Sendte saa en Dreng til Kiercken som skulde forhøre huem der Var død, Men som Drengen icke kom saa hastig igien, Gick Vindet tillige med Laurs Pedersen i Lund og Jens Matisen til Kiercken, og da befandt de Een deel smaae drenge i Waaben Huused, spurte dem saa hue der Ringed, de suarte: at det Var Jens Sørensen i Wester Sogen, som er fuld. Saa gick de alle trey op til Klocken i taarned Og der sad hand Nembl: Jens Sørensen Paa stillingen Under Klocken Paa sin Rumpe, og Ringte og Klemte, Vindet spurte ham hur hand Ringte for, Hand suarede, Hand Ringte for gott Companie og til Afftenssang, og for folck ved Baken, Saa tog Vindet og med følgere ham, og slebte ham med fra Klocken; thi hand Var heel beskienked, Og da Hand nu Var Nedkommen i Kiercken spurde Vindet huem der hafde Lugt ham ind i Kiercken, Huor til Jens Sørensen suarede, Att der Var en sort Een som Lugte ham ind, Men nu er hand borte, Og hand kiendte hannem indted, Paa alt indførte gjorde Vindet sin Æd med opholdene fingre Effter Louen, og Viste ey Videre i denne Sag at Vinde..

Laurs Pedersen Lund Vandt ord fra ord Ligesom Olle Pedersen Gay foran Vondet Hafuer, Huor Paa hand gjorde Æd.

Jens Matisen Iligemaade Vandt og ord for ord ligesom Olle Pedersen Gay, huor paa hand gjorde Æd Effter Louen.

Endnu tilspurte Mons. Jens Fallenkamp Jens Sørensen huad der kunde komme hannem til at dricke sig saa drucken Paa slig en Høytidelig dag. Jens Sørensen Suarede, Att hand Var icke Vell sterck i hans Houed, som en huer her paa Landet Vel er beuist, Der for kunde hand snart blifue drucken af Een skilling Eller toe Brendevin.

Paa alt indførte, Begierede Mons. Jens Fallenkamp Paa Sogne Præstens Ærværdige H.e. Niels Kierkemoes Veigne tings Vinde, som Hannem her med af Retten beskref. Meddeellis. Huor til er Vinde 8 Loufaste Dannemend og tinghører, som den dag betiendte hans Kongl. May.ts Ræt, Nemblig Christen Nielsen, Jens Nielsen Thuen, Mickel Christensen, Jens Christofersen, Niels

Nielsen Skomager, Christen Ollesen, Niels Nielsen i Huened og Peder Nielsen. Og til ydermeere Bekrefftellse Att Saaledes som forskrifued staae Inden ting og Rætt i alle Maader att Vere Pasered, Testerer Wy Under Woris Zigneter. Datum Læssøe ut Supra

Til venstre ses det sidste af dokumentet med lakseglene.

Hvad straffen blev for Jens Sørensen, og eventuelt andre ved jeg ikke. Jeg søgte i Læsø Birks justitsprotokol for det pågældende år, men den er i en sørgelig forfatning, hvor store dele af siderne mangler pga. fugtangreb.

Jeg formoder at han har fået en bøde, hvilket i sig selv kan være hårdt nok for en fattig mand.

Kurt Dahl, Svenstrup – februar 2014